

Analýza cien vajec na slovenskom a európskom trhu

Prečo má Slovensko najdrahšie vajcia v regióne, aké sú ceny vajec v krajinách ktoré prešli na podstielkové chovy, a ako by vyzerali slovenské ceny vajec po prechode na podstielkové chovy.

Vypracoval: Martin Smrek, Humánný pokrok o.z., 13.3.2023

Analýza cien vajec na slovenskom a európskom trhu

Maloobchodné ceny vajec narástli v priebehu posledného roka o desiatky percent. Medzičasom rastie tlak na ukončenie klieťkového chovu sliepok, po ktorom volajú firmy a maloobchodné reťazce, ktoré od roku 2025 končia s ich používaním, ako aj Európsky úrad pre bezpečnosť potravín, ochranárske organizácie a desaťtisíce ľudí podpisujúcich petíciu za zákaz klieťkového chovu sliepok na Slovensku. Cena vajec sa preto teraz stala kontroverznou témou, ktorá sa dostala do popredia po predložení návrhu zákona zakazujúceho klieťkový chov sliepok na Slovensku do NR SR. Preto sme sa rozhodli podrobiť ceny vajec na Slovensku a v zahraničí analýze s nasledujúcimi cieľmi:

1. Porovnanie veľkoobchodných a maloobchodných cien slepačích vajec z klieťkových a alternatívnych chovov na Slovensku a v ostatných členských krajinách Európy.
2. Identifikovať dôvod vysokých cien vajec na Slovensku v porovnaní s ostatnými členskými štátmi.
3. Identifikovať mieru zodpovednosti zlepšovania dobrých životných podmienok zvierat za rastúce ceny vajec.

V rámci analýzy vychádzame z troch kľúčových zdrojov informácií. V prvom rade finančnej analýzy prechodu na bezklieťkové chovy na Slovensku¹, ktorá zdefinovala východzie hodnoty, oproti ktorým porovnáваме aktuálne dostupné údaje. V druhom rade z údajov o veľkoobchodných cenách (VOC) slepačích vajec zverejňovaných na týždennej báze Európskou komisiou². V treťom rade z vlastného porovnania maloobchodných cien (MOC) vajec dostupných online v bežných maloobchodných reťazcoch v členských štátoch EÚ s dôrazom na najlacnejšie dostupné vajcia podľa jednotlivých typov chovov.

Výrobné náklady a veľkoobchodné ceny vajec

Ekonomická analýza prechodu na bezklieťkové chovy sliepok (Zagoršek, 2021) zistila, že na základe skúseností z ostatných krajín možno pri prechode z klieťkových chovov na voliérové chovy sliepok očakávať na Slovensku zvýšenie nákladov na výrobu vajec o 13,43 – 19,79 %. To by v tom čase v absolútnych číslach znamenalo zvýšenie výrobných nákladov na jedno vajce približne o 1 cent. Tieto zistenia korešpondovali s tvrdeniami Únie hydinaárov Slovenska, ktorá v roku 2018³ hovorila o zvýšení nákladov na výrobu jedného vajca v podstielkovom chove o 0,5 centa vyššou ako pri vajci z klieťkového chovu.

Vzhľadom na nárast cien vajec v priebehu posledných rokov v desiatkach percent sme sa rozhodli platnosť týchto zistení porovnať s aktuálnymi cenami vajec. Zvoleným nástrojom tu bolo

¹ Zagoršek, B. (2021) - Ekonomická analýza prechodu klieťkových chovov na bezklieťkové v podmienkach Slovenskej republiky: štúdia ekonomických dopadov. Dostupné na: https://humannypokrok.sk/15072021_analyza-prechodu-klieťkovych-chovov-na-bezklieťkove-v-slovenskej-republike-1/

² https://agriculture.ec.europa.eu/farming/animal-products/eggs_en

³ <https://slovenskahydina.sk/aktuality/ohrozena-sebestacnost-v-produkcii-vajec/>

porovnanie VOC vajec v členských štátoch EÚ, ktoré zverejňuje Európska komisia na základe údajov hlásených členskými štátmi. Tieto ceny poslúžia ako proxy hodnota pre meranie výrobných nákladov hydínarov doplnených o ich marže, ktoré spolu tvoria výslednú VOC, za ktorú uvádzajú vajcia na trh. Porovnanie VOC zároveň slúži ako indikátor možnej významnej miery štátnej podpory v niektorých členských štátoch, na ktorú sa opakovane Únia hydínarov odvoláva. Domnievame sa, že ak by niektorá z členských krajín EÚ dostávala významnejšiu mieru štátnej podpory, táto by sa nevyhnutne prejavila v nižších, dotovaných VOC slepačích vajec.

Európska komisia tieto údaje zverejňuje na týždennej báze a základnou jednotkou je tu veľkoobchodná cena za 100 kg slepačích vajec, pričom ide o mix veľkostí vajec M (53 - 63 gramov) a L (63 - 73 gramov). Priemerná cena v danom období sa uvádza podľa členských štátov, pričom podľa toho, ktorý typ chovu je v krajine súčasným štandardom sa uvádzajú ceny vajec z klieťkového alebo podstielkového chovu. To ponúka nástroj na porovnanie nákladnosti výroby týchto dvoch typov chovov v čase a priestore. V skúmanom období v týždni 20.-27.02.2023 uvádzali ako svoj štandard podstielkový chov Rakúsko, Nemecko, Holandsko, Švajčiarsko a Dánsko, pričom Dánsko údaje o cenách zverejňovalo iba na ročnej báze a na týždňovej ich utajuje, preto nebolo možné ho v porovnaní využiť. Všetky ostatné krajiny uvádzali klieťkový chov. Údaje za Luxembursko Európska komisia neviduje, avšak vzhľadom na jeho podiel na produkcii vajec v EÚ menšej ako jedno promile, toto pre výsledok porovnania nie je zásadné. Dánsko, Grécko a Taliansko v čase uzávierky ešte stále nemali za dané obdobie zverejnené údaje o cenách a vykazovali dlhší výpadok v ich reportovaní, preto do porovnania neboli zaradené.

	VOC za 100 kg vajec	% slovenskej VOC vajec	Prepočet VOC na 10 vajec M	Rozdiel vo VOC 10 vajec M oproti Slovensku
Chorvátsko	292,35 €	119,03%	1,70 €	0,27 €
Maďarsko	282,37 €	114,97%	1,64 €	0,21 €
Belgicko	280,43 €	114,18%	1,63 €	0,20 €
Holandsko (podstielkový chov)	278,00 €	113,19%	1,61 €	0,19 €
Rakúsko (podstielkový chov)	272,37 €	110,90%	1,58 €	0,16 €
Poľsko	267,22 €	108,80%	1,55 €	0,13 €
Francúzsko	264,58 €	107,72%	1,53 €	0,11 €
Nemecko (podstielkový chov)	262,93 €	107,05%	1,52 €	0,10 €
Česko	258,46 €	105,23%	1,50 €	0,07 €
Švédsko (podstielkový chov)	256,11 €	104,28%	1,49 €	0,06 €
EÚ priemer	255,37 €	103,97%	1,48 €	0,06 €
Portugalsko	252,43 €	102,78%	1,46 €	0,04 €

Slovensko	245,61 €	100,00%	1,42 €	0,00 €
Španielsko	233,24 €	94,96%	1,35 €	-0,07 €
Írsko	231,30 €	94,17%	1,34 €	-0,08 €
Bulharsko	230,89 €	94,01%	1,34 €	-0,09 €
Estónsko	223,82 €	91,13%	1,30 €	-0,13 €
Lotyšsko	213,15 €	86,78%	1,24 €	-0,19 €
Slovinsko	209,08 €	85,13%	1,21 €	-0,21 €
Fínsko	207,76 €	84,59%	1,21 €	-0,22 €
Malta	203,08 €	82,68%	1,18 €	-0,25 €
Rumunsko	200,45 €	81,61%	1,16 €	-0,26 €
Litva	194,26 €	79,09%	1,13 €	-0,30 €
Cyprus	172,91 €	70,40%	1,00 €	-0,42 €
Dánsko (podstielkový chov)	N/A			
Grécko	N/A			
Taliano	N/A			

Porovnanie VOC ukázalo, že VOC ceny podstielkových vajec v krajinách, kde sa stali štandardom, boli v porovnaní so slovenskými VOC klieťkových vajeci vyššie o 4,28 - 13,19 % (odhadované zvýšenie nákladov na výrobu vajec po prechode na podstielkové chovy na Slovensku bolo 13,43 – 19,79 %). V porovnaní s nákladmi na výrobu vajec z klieťkového chovu tak boli podstielkové vajcia vo Švédsku drahšie o 4,28 %, v Nemecku o 7,05 %, v Rakúsku o 10,9 % a v Holandsku o 13,19 %. V absolútnych cenách to znamenalo na balenie 10 ks vajec veľkosti M z podstielkového chovu v porovnaní s 10 vajcami z klieťkového chovu zo Slovenska 6 centov navyše vo Švédsku, 10 centov v Nemecku, 16 centov v Rakúsku a 19 centov v Holandsku.

Kľúčovým zistením porovnania VOC bol fakt, že Slovensko vo VOC predáva vajcia za podpriemerné hodnoty v EÚ napriek tomu, že viac ako tri štvrtiny produkcie na Slovensku pochádza z klieťkového chovu. V EÚ je pritom 55,1 % slielok chovaných v bezklieťkových chovoch. Susedné Poľsko rovnaké klieťkové vajcia vyrábalo o 8,8 % drahšie a Maďarsko takmer o 15 % drahšie. Krajiny, ktoré prešli na podstielkové chovy však vajcia z nich predávali o 4,28 - 13,39 % drahšie ako Slovensko, avšak na prvých dvoch priečkach v cene vajec boli krajiny s prevládajúcim klieťkovým chovom - Chorvátsko, Maďarsko.

Výsledky porovnania VOC zároveň nenaznačujú, že by za rozdielmi VOC vajec stála vyššia miera štátnej podpory. VOC vajec na Slovensku, napriek podľa tvrdení Únie hydínárov nízkej miere štátnej podpory, boli o takmer 4 % nižšie ako bol priemer EÚ a krajiny, ktoré Únia hydínárov bežne uvádza ako príklad - napríklad Česko, Poľsko, Nemecko, či Rakúsko, mali VOC vajec všetky na vyššej úrovni ako Slovensko.

Maloobchodné ceny vaječ

Druhú a nemenej podstatnú zložku MOC vaječ tvoria okrem VOC aj prirážky obchodníkov s vaječami, prirážky maloobchodných predajcov a DPH. Vzhľadom na rozšírenú prax priameho predaja výrobcov vaječ maloobchodným reťazcom na Slovensku je možné predpokladať, že vo veľkej časti prípadov, najmä pri menších trhoch, nefigurujú tretie strany a jadro rozdielu medzi VOC a MOC tvoria prirážky maloobchodníkov a DPH.

V ďalšej časti sme preto porovnávali maloobchodné ceny vaječ v členských krajinách EÚ v týždni 06.-12.03.2023. Na tento účel sme zrealizovali vlastný prieskum zameraný na najlacnejšie balenie 10 ks vaječ veľkosti M podľa jednotlivých typov chovu dostupné online v bežných maloobchodných predajniach. V prípade, že v danej krajine nebolo dostupné 10 ks balenie, zvolili sme najbližšiu podobnú veľkosť, a prerátali sme cenu na 10 ks. V prípade nedostupnosti vaječ veľkosti M sme zvolili zmiešané balenie M/L alebo balenie vaječ veľkosti L. Na overenie správnosti použitej ceny na Slovenskom trhu sme dodatočne vykonali prieskum cien rovnakého balenia vaječ v kamenných prevádzkach na Slovensku, ktorý zahŕňal 85 balení, v 9 reťazcoch a 4 mestách.

Limitujúcim faktorom takéhoto postupu je riziko, že do online predaja sú umiestňované prevažne produkty s vyššou prirážkou a výslednou predajnou cenou, čo nemusí byť reprezentatívnou cenou balenia vaječ v krajine. To sme sa pokúšali kompenzovať výberom najlacnejších dostupných vaječ na danom trhu, a tam, kde to bolo možné aj konzultáciou nájdených cien s organizáciami z predmetných krajín a doplnkovým porovnaním cien s kamennými predajňami na Slovensku. Vo viacerých prípadoch to však znamenalo neprítomnosť klietkových vaječ v porovnaní cien, obzvlášť v krajinách s vysokým podielom bezklietkových systémov alebo so schváleným zákazom klietkového chovu sliepok. Druhým limitom tohto postupu je, že v porovnaní s väčšími krajinami, v ktorých je pravdepodobnejší členitejší trh s vaječami zahŕňajúci subjekty sprostredkujúce predaj vaječ maloobchodu, je možné predpokladať, že MOC zahŕňa už aj prirážku sprostredkovateľských subjektov s predpokladom vyššej konečnej MOC v takýchto krajinách. V oboch prípadoch by tieto faktory znamenali zníženie rozdielu medzi výškou MOC na Slovensku a v zahraničí v prospech MOC na Slovensku. Opačným smerom môže zasa na MOC pôsobiť konkurencia na väčších trhoch s vaječami, kde vyšší počet výrobcov vaječ ako aj maloobchodných reťazcov môžu stláčať výsledné MOC na nižšie hladiny.

Do podrobného porovnania sme nakoniec vybrali 8 krajín - 4 krajiny Vyšehradskej štvorky, teda Slovensko, Česko, Poľsko a Maďarsko a 4 krajiny, ktoré v týždenných prehľadoch Európskej komisie uvádzajú už len podstielkové vajcia, ktoré sa stali ich novým štandardom - Nemecko, Rakúsko, Švédsko a Holandsko. Tento výber umožní porovnať ceny v našom najbližšom regióne s krajinami, ktoré už majú bezklietkové systémy zavedené, a môžu slúžiť ako príklad stavu na konci transformácie na bezklietkové chovy. V každej zo skupín sú tak zastúpené menšie krajiny s chovmi o jednotkách miliónov sliepok (Slovensko, Rakúsko), ako aj veľkovýrobcovia s desiatkami miliónov sliepok (Poľsko, Nemecko, Holandsko). Spoločne tieto krajiny chovajú necelých 175 miliónov sliepok, a predstavujú 46,5 % produkcie vaječ v EÚ.

Napriek rôznej výške životnej úrovne a typov chovu, vrátane rozdielnosti náročnosti výroby v týchto krajinách, boli ich VOC rovnomerne rozložené naprieč krajinami, pričom najvyššiu VOC malo Maďarsko a najnižšiu Slovensko.

	VOC 100 kg vajec	VOC v porovnaní so Slovenskom	Prepočet VOC na 10 vajec M	Rozdiel VOC 10 vajec M oproti Slovensku
Maďarsko - klietky	282,37 €	114,97%	1,64 €	0,21 €
Holandsko - podstielky	278,00 €	113,19%	1,61 €	0,19 €
Rakúsko - podstielky	272,37 €	110,90%	1,58 €	0,16 €
Poľsko - klietky	267,22 €	108,80%	1,55 €	0,13 €
Nemecko - podstielky	262,93 €	107,05%	1,52 €	0,10 €
Česko - klietky	258,46 €	105,23%	1,50 €	0,07 €
Švédsko - podstielky	256,11 €	104,28%	1,49 €	0,06 €
Slovensko - klietky	245,61 €	100,00%	1,42 €	0,00 €

Hlavné zistenia

Najdôležitejšie zistenia tejto analýzy možno zhrnúť do troch oblastí: rozdiely v maloobchodných cenách, štruktúra maloobchodných cien a nákladnosť scenára prechodu na bezklietkové systémy na Slovensku.

- 1) Na Slovensku sa vajcia z klietkového chovu predávajú drahšie, ako podstielkové vajcia v iných európskych krajinách.

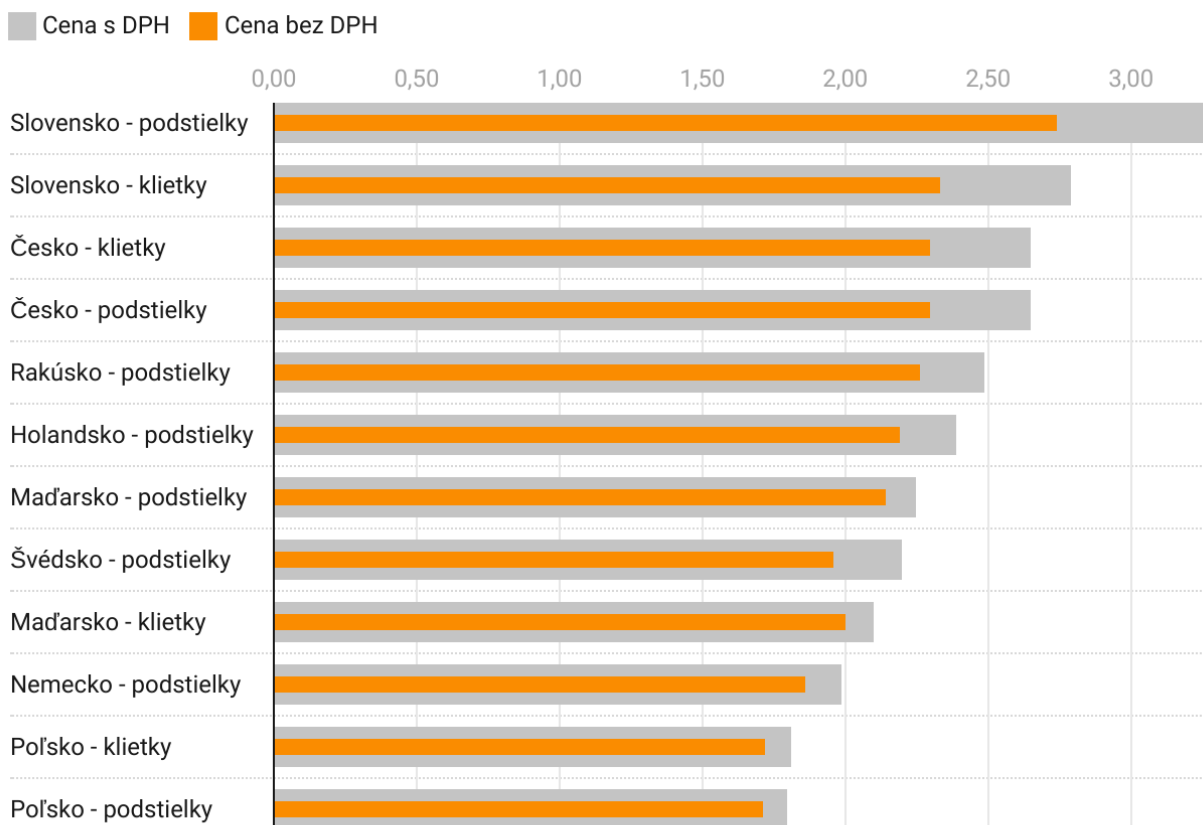
	10 vajec z klietkového chovu	10 vajec z podstielkového chovu
Slovensko - klietky	2,79 €	3,29 €
Česko - klietky	2,65 €	2,65 €
Rakúsko - podstielky	-	2,49 €
Holandsko - podstielky	-	2,39 €
Maďarsko - klietky	2,10 €	2,25 €
Švédsko - podstielky	-	2,20 €
Nemecko - podstielky	-	1,99 €

Poľsko - klietky	1,81 €	1,80 €
------------------	--------	--------

Napriek tomu, že sa zo všetkých skúmaných krajín predávali na Slovensku vajcia vo veľkoobchodných cenách najlacnejšie, tak sa v maloobchodných cenách predávali najdrahšie, pričom toto platí aj po očistení cien od DPH. To znamená, že vajcia z klietkového chovu zo Slovenska sa predávali koncovým spotrebiteľom a spotrebiteľkám za vyššiu cenu, ako by si kúpili podstielkové vajcia v Rakúsku, Nemecku, Holandsku či Švédsku. A v prípade Nemecka by si dokonca za nižšiu cenu dokázali kúpiť vajcia z voľného výbehu, a to aj napriek tomu, že v ostatných krajinách bola veľkoobchodná cena vyššia od 4 do takmer 15 %.

Porovnanie maloobchodných cien vajec s DPH a bez DPH.

Najnižšia cena v krajine za balenie 10 slepačích vajec veľkosti M bez DPH a s DPH, zoradené podľa celkovej ceny s DPH.

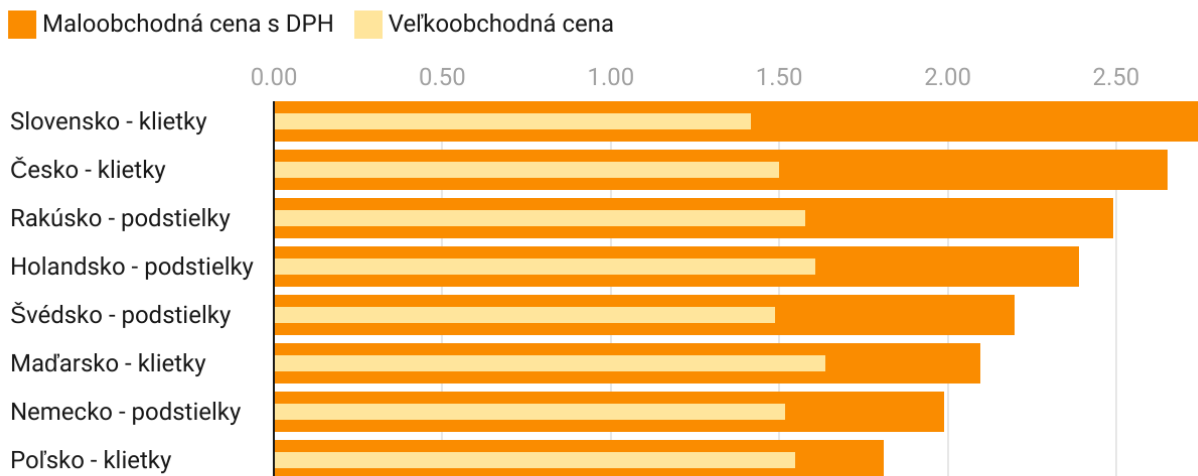
2) Slovenské vajcia boli najdrahšie preto, že mali napriek najnižším veľkoobchodným cenám najvyššiu maloobchodnú prirážku

	VOC 10 vajec veľkosti M	Sadzba DPH	MOC s DPH	MOC bez DPH	Rozdiel VOC a MOC bez DPH	Rozdiel VOC a MOC v %
Slovensko - kliecky	1,42 €	20,00%	2,79 €	2,33 €	0,90 €	63,21%
Česko - kliecky	1,50 €	15,00%	2,65 €	2,30 €	0,81 €	53,72%
Rakúsko - podstielky	1,58 €	10,00%	2,49 €	2,26 €	0,68 €	43,29%
Holandsko - podstielky	1,61 €	9,00%	2,39 €	2,19 €	0,58 €	35,99%
Švédsko - podstielky	1,49 €	12,00%	2,20 €	1,96 €	0,48 €	32,24%
Maďarsko - kliecky	1,64 €	5,00%	2,10 €	2,00 €	0,36 €	22,12%
Nemecko - podstielky	1,52 €	7,00%	1,99 €	1,86 €	0,33 €	21,96%
Poľsko - kliecky	1,55 €	5,00%	1,81 €	1,72 €	0,17 €	11,22%

Vajcia predávané na Slovensku mali pri veľkoobchodnej cene 10 vajec 1,42 € a maloobchodnej cene 2,79 € najvyššiu maloobchodnú prirážku medzi skúmanými krajinami, a to aj napriek tomu, že ich výrobné náklady, resp. veľkoobchodná cena boli spomedzi krajín najnižšie. Maloobchodná prirážka sa pri klieckových vajciach zo Slovenska dostala po odrátaní DPH na úroveň 63,21 % (90 centov na balenie vajec), čo je takmer dvojnásobok prirážky na podstielkové vajcia vo Švédsku (32,24 % alebo 48 centov na balenie vajec), trojnásobok prirážky na podstielkové vajcia v Nemecku (21,96 % alebo 33 centov na balenie vajec), a takmer šesťnásobok prirážky na klieckové vajcia v Poľsku (11,22 % alebo 17 centov na balenie vajec).

Porovnanie veľkoobchodných a maloobchodných cien vajec

Veľkoobchodné ceny a najnižšie maloobchodné ceny s DPH vo vybraných krajinách, podľa prevládajúceho typu chovu sliepok.

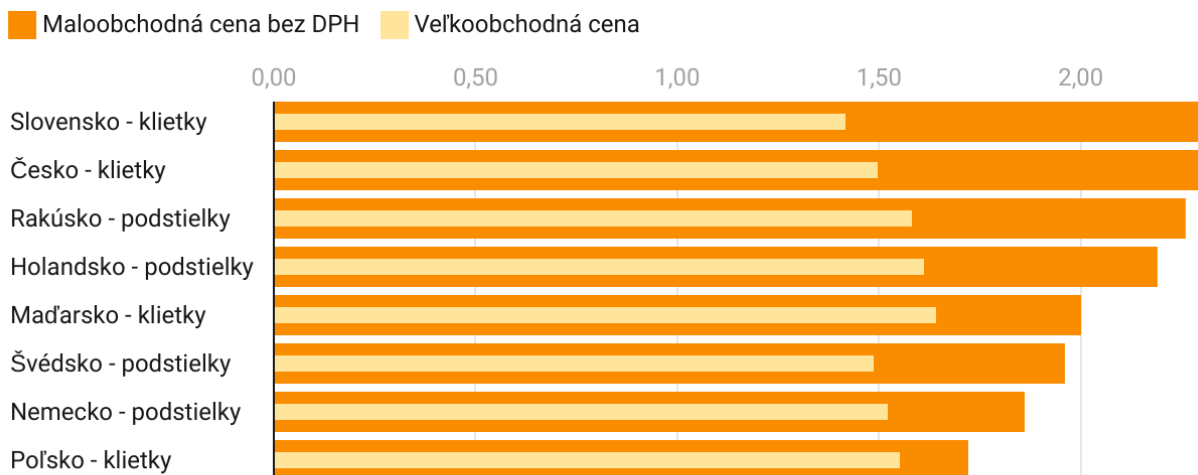
Source: Humánný pokrok • Created with Datawrapper

V prípade podstielkových vajec zo Slovenska bola prirážka ešte vyššia. Ak by sme aj vychádzali z rozpätia veľkoobchodných cien v skúmaných krajinách s podstielkovými chovmi, ktoré by znamenali výrobu podstielkových vajec na Slovensku s veľkoobchodnou cenou na úrovni 1,49 - 1,61 €, tak by sa pri maloobchodnej cene 3,29 € s DPH pohybovala maloobchodná prirážka na úrovni 70 - 84 %, alebo 1,13 - 1,25 € na balenie 10 vajec z podstielkového chovu.

Vo výslednom poradí maloobchodných cien nezohral kľúčovú rolu systém chovu sliepok ani DPH. Všetky skúmané krajiny, ktoré už prešli na bezklietkové chovy, mali ceny nižšie ako Slovensko, a Nemecko malo dokonca druhé najnižšie maloobchodné ceny hneď po Poľsku, čo platilo aj po očistení cien od DPH.

Porovnanie veľkoobchodných a maloobchodných cien vajec očistených o DPH

Ceny najlacnejšieho balenia 10 vajec veľkosti M v eurách, podľa súčasného štandardného chovu danej krajiny (klietkový chov alebo podstielkový chov) vo veľkoobchodných cenách v porovnaní s maloobchodnými cenami bez DPH.

Zdroj: Humánný pokrok • Vytvorené pomocou Datawrapper

3) Súčasnú maloobchodnú prirážku nechávajú priestor nielen na prechod na podstielkové chovy, ale aj na zníženie maloobchodných cien vajec

	A) Zvýšenie výrobných nákladov o 13,43 %	A) Priestor na zníženie cien	B) Zvýšenie výrobných nákladov o 19,79 %	B) Priestor na zníženie cien
VOC po zvýšení	1,61 €	-	1,70 €	-
MOC s rakúskou prirážkou (0,68 €)	2,75 €	0,04 €	2,86 €	-0,07 €
MOC s holandskou prirážkou (0,58 €)	2,63 €	0,16 €	2,74 €	0,05 €
MOC so švédskou prirážkou (0,48 €)	2,51 €	0,28 €	2,62 €	0,17 €
MOC s nemeckou prirážkou (0,33 €)	2,33 €	0,46 €	2,44 €	0,35 €

MOC s poľskou prirážkou (0,17 €)	2,14 €	0,65 €	2,25 €	0,54 €
---	--------	--------	--------	--------

Porovnanie ukázalo, že ak by sa VOC vajec na Slovensku, ktorá bola pri klieťkových vajciach na úrovni 1,42 € na balenie 10 vajec M, zvýšila podľa najhoršieho scenára z finančnej analýzy z roku 2021 o 13,43 - 19,79 %, súčasná výška maloobchodných prirážok by stále nechávala dostatočný priestor na zníženie maloobchodných cien. A to aj v porovnaní s najnižšími cenami klieťkových vajec. Aj v tom najhoršom scenári, kedy by hydinári museli stavať všetky farmy na zelenej lúke a bez štátnej podpory, a maloobchodné reťazce by boli ochotné zmieriť sa iba so súčasnou úrovňou maloobchodných prirážok v Rakúsku na úrovni 68 centov na balenie 10 vajec, tak by to znamenalo zvýšenie ceny takéhoto balenia na Slovensku o 7 centov, na úroveň 2,86 €. Všetky ostatné scenáre, či už s nižším zvýšením výrobných nákladov alebo so skromnejšou výškou maloobchodnej prirážky (od 17 centov v Poľsku, po 58 centov v Holandsku), by umožnili dokonca ceny znížiť od 5 centov po 65 centov na balenie 10 vajec z podstielkového chovu oproti súčasnej cene 10 vajec z klieťkového chovu. Treba poznamenať, že uvádzané zvýšenie výrobných nákladov o 13,43 - 19,79 % vychádzalo zo scenára, v ktorom by nebolo možné prerobiť existujúce haly z klieťkových na podstielkové, hydinári by museli stavať haly na zelenej lúke, a zároveň by od štátu na túto prerábku nedostali žiadnu finančnú podporu, čo je vysoko nepravdepodobný scenár.

Záver

Na Slovensku sa na prelome februára a marca 2023 vyrábali a predávali vajcia vo veľkoobchodných cenách blízkych priemeru Európskej únie. Napriek tomu boli vajcia v maloobchodných cenách na Slovensku jedny z najdrahších v EÚ. V tejto analýze sme preto porovnali ceny vajec v krajinách V4 - na Slovensku, v Maďarsku, Poľsku a Česku tvoriacich viac ako 18 % produkcie EÚ - so štyrmi krajinami, v ktorých sa podstielkové chovy už stali štandardom, a spolu tvoria viac ako 28 % produkcie EÚ - Nemecko, Rakúsko, Holandsko a Švédsko.

Porovnanie ukázalo, že napriek tomu, že spomedzi skúmaných krajín Slovensko predávalo vajcia v najnižších veľkoobchodných cenách, sa Slovenské vajcia z klieťkového chovu predávali za najvyššie maloobchodné ceny. Rozdiel bol natoľko veľký, že slovenské vajcia z klieťkového chovu boli drahšie ako vajcia z podstielkového chovu vo všetkých skúmaných krajinách. V praxi to znamená, že za cenu 10 vajec z klieťkového chovu na Slovensku si ľudia mohli kúpiť 10 vajec z podstielkového chovu v Rakúsku, alebo dokonca 10 vajec z voľnovýbehového chovu v Nemecku. Tieto rozdiely ostali zachované aj po očistení maloobchodných cien od DPH. Rozhodujúcim faktorom pri vzniku maloobchodných cien tak nebola sadzba DPH, a ani spôsob chovu sliepok, ale sa ním ukázala byť maloobchodná prirážka. Tá bola pri slovenských klieťkových vajciach takmer dvojnásobná v porovnaní s prirážkou na podstielkové vajcia vo

Švédsku, trojnásobná v porovnaní s Nemeckom, a takmer šesťnásobná v porovnaní s klieťkovými vajcami v Poľsku.

Z pohľadu otázky zvyšovania cien vajec v dôsledku prechodu na bezklieťkové chovy sa tak naskytajú dve kľúčové zistenia. Aktuálne veľkoobchodné ceny naznačujú, že krajiny s prevládajúcimi podstielkovými chovmi vyrábajú vajcia za ceny vyššie o približne 4 - 13 %, čo je ale nižšie, ako naznačovali predošlé odhady zvýšenia výrobných nákladov na Slovensku. Tieto krajiny však dokázali predávať vajcia v maloobchode za nižšie ceny, ako sa predávajú klieťkové vajcia na Slovensku a v Česku. V praxi to znamenalo, že sa najlacnejšie balenie 10 podstielkových vajec veľkosti M v týchto krajinách predávalo o 0,30 - 0,80 € lacnejšie ako 10 vajec z klieťkového chovu veľkosti M na Slovensku. Prechod na bezklieťkové chovy tak podľa týchto zistení nemusí znamenať zvýšenie cien vajec, a dáta naznačujú, že na Slovensku je naopak značný priestor na zníženie maloobchodných cien aj v prípade prechodu na bezklieťkové chovy a prenesenia týchto nákladov do cien aj pri najhoršom scenári, pri ktorom by hydinári museli stavať úplne nové farmy na zelenej lúke, a nedostali by od štátu žiadnu finančnú podporu na prerábku.